

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 91

Číslo: 22

29. května 2011

Cena: 7 Kč

NETRADIČNÝ 1. MÁJ

Prvý májový deň bolo v našej náboženskej obci mimoriadne živo. Bratia a sestry prichádzali do nášho chrámu s veľkými kyticami čerstvo rozkvitnutých kvetov práve v prvých dňoch tohto mesiaca lásky. A tak hýril pestrými farbami voňajúcich kytic celý bohoslužobný stôl.

Čo chvíľu sme začali plniť predsavzatý program výročného diecézneho zhromaždenia. Počúvali sme, hlasovali sme, navrhovali sme, boli sme informovaní atď. Bolo toho na programe veľa.

Brat biskup ThDr. Jan Hradil hneď na začiatku vyjadril vďaka sestre Dr. Svatave Klenovskej za jej dvadsaťštyriročnú činnosť v prospech našej náboženskej obce ako organistky, ktorú vykonáva vysoko odborne, citlivo a zodpovedne. Prítomných oboznámil aj so žičlivou prácou br. Ing. Miroslava Vitáčka, ktorý denno-denne strávi veľa hodín v tvorivej práci na rozostavanej budove budúceho centra našej cirkvi, na Jozefskej ulici. Z jeho iniciatívy stavba napreduje, z jeho návrhov - návrhov sa vylepšuje a na základe jeho odborného pohľadu sa aj rozšírila.

Vďaka vyslovil br. biskup aj br. Ing. Vladimírovi Petraturovi, ktorý je našim ďalším organistom. Poukázal na jeho muzikalitu, talent. Jeho prenikavý, príjemne zafarbený hlas oživuje spev našich chrámových piesní.

Prítomní kňazi, bratia Graus, Lauko, Mišura, Čmerda a Vohryzka sa vo svojich príhovoroch rozvraveli o svojej práci, potrebe kňaza v živote ľudí, čo sa citelne prejavuje aj v pastorácii vo väznicach. Br. Graus doplnil svoje informácie o štatistické údaje; pokrstil v tomto roku 4 väzňov, z toho dvaja boli prijatí do našej cirkvi. Vlni pokrstil dvanástich. V tejto súvislosti br. biskup pripomenul, že krstné listy novopokrstených je potrebné zachovať a udržiavať s nimi kontakty aj po skončení väzby.

Pozornosť sa venovala aj činnosti

ekumenickej spoločnosti. V Košiciach je plodná spolupráca nielen v rámci mesta, ale aj Slovenska a Európskej únie. Br. Lauko skonštatoval, že je to práca náročná, pretože 60 rokov vaku, čo neexistovala naša náboženská obec v Košiciach, sa odráža v počte cirkvníkov. Za ten dlhý čas sú mnohí už v iných cirkvách a nie je vhodné ich prehovárať späť.

Br. biskup upozornil na nevyhnutnosť návratu bohoslužieb do Liptovskej Osady. Navrhoval, aby vznikla tradícia jeden raz do roka zorganizovať pre celú cirkev bohoslužbu na tomto mieste.

Tak ako po iné roky aj v tomto roku 3. júla bude v Lúčke v starom husitskom kostole bohoslužba pre celú cirkev venovaná mučeníckej smrti Majstra Jana Husa.

Mimoriadnu pozornosť sme venovali stavebným prácam na Jozefskej ulici. Br. farár Lumír Čmerda vo svojom odbornom výklade zdôvodnil každú maličkosť v interiéri budúceho kostola. Na modeli sme mali možnosť plasticky vidieť jeho interiér, ktorý je praktický a estetický. Má ideovú koncepciu s pozoruhodnými prvkami; nápadité rozmiestnenie točitého schodiska, umiestnenie orgánu, kazateľne i všetkého ďalšieho, čo Boží stánok robí Božím.

Na návrh br. Dr. Ivana Šemberu sme sa rozhodli, že požiadame jednotlivé náboženské obce v Čechách o dodanie základných kameňov, na ktorých budú vyryté názvy českých aj slovenských obcí.

Súčasťou diecézneho zhromaždenia v Bratislave bola bohoslužba s jáhenskou vysviacouku. Mgr. Bohumila Kamana, ktorý dokončil štúdium na teologickej fakulte. Výročné diecézne zhromaždenie 1. mája uzatvoril br. biskup ThDr. Jan Hradil. Programovo bolo také pestré ako kvety rozložené na bohoslužobnom stole v našej skromnej modlitebni.

Dr. Hedviga Kramárová

Jáhenské svätenie bratra Bohumila Kamana z Košíc

DEN NIZOZEMSKÉ KRÁLOVNY S RESONANCÍ

Již před rokem byl partnerský komorní sbor Resonance při chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí pozván, aby vystoupil v Elstu v protestantském kostele Werenfridus na Den královny, což je nejvýznamnější svátek celého Nizozemska.

Po celoroční náročné přípravě vycestoval komorní sbor do Holandska, aby zde zpěvem oslavil nejen nizozemskou královnu, ale i velikonoční svátky.

První vystoupení nás čekalo již v sobotu 23. dubna v Belgii v Antverpách v katedrále Panny Marie. Překrásnou velikonoční atmosférou kostela umocňovaly nejen tóny našich písní, ale i přítomnost nádherných děl Pietra Pavla Rubense Vztyčení kříže a Snímání z kříže.

Další úspěšný koncert se uskutečnil již v Holandsku v univerzitním městě

Enschede v kostele Lasonderkerk u spřáteleného sboru Multiple Voices, který před dvěma lety vystupoval v našem chrámu sv. Mikuláše v Praze. Na koncertě se vystřídaly oba sbory a zakončily jej společnou písní Shalom aleichem, která zvedla obecenstvo při potlesku ze židlí. Následovaly rozhovory mezi mladými lidmi, ale i s pastorem zdejší lutherské církve a s profesory univerzity. Museli jsme se však brzy rozloučit, protože další den nás čekal koncert v Amsterdamu.

Ve středu 27. dubna jsme si prohlédli Amsterdam nejen ze břehu, ale i z lodí, které brázdí zdejší kanály. Odpoledne jsme již byli očekáváni v Diemenu v kostele De Ontmoeting pastorem zdejší lutherské církve Tomášem Novákem a jeho manželkou. Setkání s náboženskou obcí zdejšího kostela bylo opravdu srdečné. Po krátké modlitbě jsme byli pohoštěni holandskou rajskou polévkou, bagetami a ovocem. Nechyběla káva i čaj. Všichni si rozuměli i přes občasnou jazykovou bariéru.

Koncert se v nádherném akustickém prostoru opět povedl. Vedle duchovních písní zazněly i písně židovské, africké a lidové. Na přání zdejší obce jsme si na závěr připravili píseň Náměšť od Jaroslava Hutky v českém a holandském jazyce v kanonické úpravě. Aplaus byl veliký a loučení bylo opět velmi vřelé. S příslibem, že zase někdy přijedeme zazpívat, jsme se odebrali k zaslouženému odpočinku. Čtvrteční volný den jsme využili k návštěvě zahrad Keukenhof. Přálo nám krásné počasí k prohlídce několika milionů rozkvetlých tulipánů, narcisů, hyacintů, lilí a dalších květů.

Následovaly poslední přípravy a zkoušky na koncert ke Dni královny.

V ten den se celé Holandsko zahalo do oranžové barvy, a proto jsme i my zvolili oranžové doplňky. Cestou do Elstu jsme se zastavili v Naardenu, kde pod sochou našeho učitele národů Jana Amose Komenského probíhala bujará vystoupení skotských, belgických, holandských, ale i českých souborů. K naší lítosti jsme zde nemohli pobýt příliš dlouho. Čekal nás Elst a večerní koncert v kostele Werenfridus. Přivítal nás holandský pěvecký sbor Akkord. Atmosféra tu byla opět velmi vřelá, ale vládla zde i drobná nervozita z přítomností starosty města a některých příslušníků královské rodiny. Kostel byl veliký a zaplněný až k prasknutí. Na začátku vystoupil Akkord, který nás uvedl na scénu. Naše písně měly opět velký úspěch. Celý koncert byl zakončen společným vystoupením směsice písní od skupiny ABBA pod názvem „Tančící královna“. A opět kostel stál, aplaudoval a nám stékaly po tvářích slzy štěstí. Občas si kladu otázku: „Proč si pro úspěcha a pochvalu musíme jezdit do zahraničí?“

Pěvecký sbor Prázata a Resonance vystupují i v kostele Jana Křtitele Na Prádle. Ve středu 18. května zde vystoupily pěvecké sbory Prázata a Bellino pod vedením Irenky Eichlerové a Anny Pipkové za klavírního doprovodu Terezy Králové – členky komorního sboru Resonance.

Další koncert bude ve čtvrtek 9. června v 19.30 h. Vystoupí Prázata a Resonance pod vedením Irenky Eichlerové a Míly Pospíšilové za klavírního doprovodu Věry Jelínkové a Terezy Králové

Mgr. Miloslava Pospíšilová

DOPŘEDU PADÁ STÍN

Promítnutí v historickém kontextu

Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava a během války, jež brzy nato propukla, církve v naší vlasti obstály a staly se posilou mnohým. Vedení Církve československé odolalo tlaku dostat se do závislosti na německém pronacistickém hnutí „Deutsche Christen“ a ve stejné době vedení Česko-bratrské církve evangelické odmítlo vstoupit pod nátlakem nacistických úřadů do „Ligy proti bolševismu“. Šest let trvala nesvoboda.

Ještě před počátkem války v prosinci roku 1939 vtáhla do Finska sovětská armáda pod záminkou, že jde o odvetnou akci, když překročila „skupina finských vojáků hranici a napadla so-

větskou pohraniční hlídku“; stejný scénář, jako když o čtvrt roku dříve (počátkem září) „po provokacích polské armády“ německá vojska přepadla Polsko. Bylo to varovné znamení, na které se záhy zapomnělo, neboť o tři čtvrtě roku později vstoupilo Německo do války se Sovětským svazem, na jehož straně byly rázem naše sympatie. Nezmenšily se ani po skončení války, kdy Sovětský svaz zabral pobaltské státy Estonsko, Lotyšsko a Litvu. Následovalo zabrání Podkarpatské Rusi. Vítězné mocnosti stanovily již během války hranice vlivu a my jsme se ocitli ve sféře sovětské, mylně považované za slovanskou.

Příznačné je „Poselství“ nově ustavené Ústřední národní správy Církve československé, v němž díky za osvobození jen „slavné Rudé armádě“ a fotografie Beneše a Stalina nasvědčují v předstihu nastoupené politické orientaci. Bylo to první selhání, nejen politické, ale i morální: neboť ve stejné době byli v naší vlasti mučeni a zabíjeni němečtí bližní. Proti tomu jako jediný měl odvahu veřejně se ozvat necírkevní křesťan Přemysl Pitter při shromáždění v Milíčově domě 27. května 1945: „Obtíženi velikými vinami a s hlubokým smutkem vstupujeme do nového údobí dějin. Nikdy nebyl náš národ tak nesvobodný jako dnes, tak ztročeny pomstychtivostí, Pokračování na str. 3

Bez tlačítka "REW"

Předpokládám, že každý z nás měl už někdy možnost pracovat s kazetovým magnetofonem. Jedna z funkcí, kterou tento přístroj vykonává, má na příslušném tlačítku napsanou zkratku "REW". Nápís značí anglický výraz "rewind", což doslovně znamená "přetoč". Při použití této funkce se magnetofonová páska přetočí zpět na námi určené místo. Škoda, že naše řeč nemá také podobnou funkci. Jenomže kdyby ji měla, asi by „páska“ byla pořádně ošoupaná příliš častým přetáčením a následným přemazáváním nevhodných slov.

Proč nám Bůh nedopřál takovouto „vymoženost“? Proč nás vždy po nesprávně volených slovech hryže nepřijemný pocit a touha vzít je zpět s vědomím, že se to nedá?

Děje se to proto, abychom nikdy nepřišli o pocit zodpovědnosti za naše projevy a slova. Jen si vzpomeň na nějakou trapnou situaci, ve které by ses nejraději propadl do země. Jak rád bys vzal všechno zpět! Přestože se to nedá, určitě ti nějaká takováto zkušenost pomohla, abys přišel v podobné situaci dřív, než něco řekneš, víc vážil svoje slova.

Z Bible se dovídáme, že Mojžíš byl nejtišším mužem mezi lidmi. Jak je to možné? Mojžíš, ten, který se měl stát egyptským princem a ve své prchlivosti zabil Egyptana? Právě tragická událost, jejímž přímým aktérem se stal, jej poučila (a pěkně tvrdě) o nevrátnosti slov a skutků, které člověk jednou vykoná. Věděl, že v budoucnu se může vyvarovat zbytečných, unáhlených slov a činů jen bezvýhradnou důvěrou v Boha. Této lekcí jej Bůh učil čtyřicet let při pasení dobytka.

O prvních křesťanech se z historických pramenů dovídáme, že je nazývali „tichými“. Než by tito lidé řekli něco nevhodného, raději mlčeli.

Nuže, „REW“ tlačítko v našem životě nefunguje! Funguje ale Boží odpuštění a síla, která nám zabraňuje, abychom se opakovaně dopouštěli těch samých chyb. Abychom i vzdor prohrám v Jeho síle vítězili...

K.D.

Z kazatelského plánu

PÁTÁ NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH

S plesáním to oznamujte, všude rozhlašujte, roznesto to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja.

IZAIAŠ 48,20

První čtení z Písma: Skutky 17,22–31

Tužby:

2. Abychom milovali církev a všechny, kdo ji tvoří, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom neumdlávali v modlitbách a prosbách za své bližní, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože, všem, kdo tě milují, jsi připravil dobré věci nad každé pomýšlení. Vlij do našich srdcí lásku, abychom tě nade vše milovali, a tak získali tvá zaslíbení, která přesahují všechny naše tužby. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 3,13–22

Evangelium: Jan 14,15–21

Verš k obětování: Žalm 66,8–9.20

Verš k požehnání: Jan 14,18

Modlitba k požehnání:

Hospodine, děkujeme ti, že ve večeri Páně nám dáváš okoušet dary z nebeské hostiny. Dej, abychom stále toužili po duchovním pokrmu. Syť nás chlebem života a občerstvuj nás z kalicha spásy. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 136, 178, 198, 201

Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ - Zjevení Janovo 6 Listy sedmi církvím

PERGAMOS

Pergamos – nebo správněji Pergamon – bylo starověké hlavní město Asie. Všichni attalští králové tu měli svůj trůn a když imperiální Řím začal uplatňovat svůj vliv na východě, Eumenes II. považoval za vhodné stát se jeho spojencem a v roce 133 př. Kr. král Attalus III. Odkázal ve své poslední vůli své království Římu. Pergamon se pak stalo centrem římské správy.

V obchodě se toto město angažovalo jen málo nebo vůbec ne. Dean Blakesley popisuje město jako kombinaci velkého města katedrálního, města univerzitního a královské rezidence. Bylo slavné svou učeností, vytříbeností a vědou. Jeho knihovna, obsahující 200.000 knih, byla proslulá. Byla druhá po Alexandrii, ke které byla později připojena. Bylo to právě zde, kde bylo zdokonaleno umění zpracovat zvířecí kůže tak, aby se na ně mohlo

psát – odtud je odvozeno slovo „pergamen“. Pergamon bylo také známé svou lékařskou vědou, dále pak nádhernými chrámy, které byly zasvěceny Diovi, Athéně, Apollonovi a dalším pohanským božstvům. Skvostný byl také chrám Aeskulapa, boha medicíny. Aeskulap byl běžně nazýván „spasitelem“ a „zachránce“ a obvykle byl kreslen v podobě hada. Nepřekvapuje tedy, že list do pergama odkazuje na pergamonské božstvo, když mluví o „satanově trůnu“ a o „místě, kde bydlí satan“. (Zřejmě je tu míněn obrovský oltář Diův.)

LIST DO PERMAMA

Před církví v Pergamu se Pán objevuje jako ten, „který má ostrý dvouosečný meč“. V předchozí kapitole meč vychází z jeho úst, ale zde ho drží připravený k použití. Jedná se o zašpičatělou vojenskou zbraň o dvou ostřích. Je to obraz pronikavé a pátravé moci Božího slova.

Podle Ramsaye byl meč v pohledu Římanů symbolem nejvyššího řádu oficiální moci, kterou byl vybaven prokonsul Asie. „Právo meče“ – ius gladii – znamenalo přibližně totéž jako moc nad životem a smrtí. Správci provincií byli rozděleni do vyšší a nižší třídy podle toho, zda byli nebo nebyli vybaveni touto mocí – Kristus nese symbol absolutní autority a tak mlčky vyhláší, že je vybaven touto mocí nad životem a smrtí. Právě takto oslovuje hlavní město provincie, sídlo politické moci ve starověkém království a také v římské správě. Veškerá moc je v jeho rukou a všechno je mu poddáno.

Frederick A. Tatford

Prophecy's Last Word, An Exposition of the Refelation of the Refelation. Pickering and Inglis Ltd. London 1. vyd. 1947, paperback vyd. 1969, reprint 1970 a 1971. Zkrácený překlad: Jiřina Kubíková

Nad Písmem

NEZANECHÁM VÁS OSIŘELÉ, PŘIJDU K VÁM J 14,18

Známa starořecká báje vypráví o Sisyfovi, který je bohy odsouzen válet po smrti těžký kámen do příkrého svahu jako trest za své hříchy. Pokaždé, když se zdá, že už už je na vrcholu, kámen se mu vysmekne, zřítí se dolů a je třeba začít znovu, věčně znovu. Alegorie tohoto příběhu je zřejmá. Je to osud člověka naší doby, člověka bez Boha, nespasného a nevykoupeného, který trpí svou vlastní nesmyslnou existencí a jen s nejvyšším vypětím sil ji snáší. Život bez Boha, bez cíle, nemá žádný smysl. Ale kámen musí být válen dále, káru života je třeba táhnout dál. Krutá představa! Nezbývá než se bouřit proti tomuto osudu nebo rezignovat.

Ale pro ty, kteří uvěřili, dopadá do temnoty beznaděje světlo, paprsek naděje, která míří od časného k věčnému. Ten těžký kámen odvalil Ježíš Kristus jednou provždy. Sysifos je spasen, člověk je vykoupen. V jedné krásné písni se zpívá: „On živ jest, On živ jest, hle nad hrobem jas! Vín odvalen balvan, jenž tížil zde nás...“ Ježíš stanul na vrcholu u Otce a pro nás je cesta volná, máme cíl, víme, kam jdeme. Sice ještě nejsme u cíle, naše cesta je mnohdy strmá a kámen těžký, ale Kristus jde s námi. „Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám“ (J 14,18), říká nejprve apoštolům v předvečer své smrti v řeči na rozloučenou. On ví, co ho čeká a ví také, že jeho učedníci žalostně zklamou, neobstojí v těžkých hodinách Velkého pátku. Proto jim slibuje, že opět přijde.

Kristus je naším prvním Přímiluvcem, kterého nám seslal Otec. Ale on vidí dále, vidí léta, staletí a tisíciletí, kdy už zde na zemi mezi svými nebude. Musí zemřít, aby k učedníkům přišel Duch sv., který není vázán tělesností, a proto ani časově. Kristus zmrtvýchvstalý požádá Otce, aby náhradou za něj dal učedníkům jiného Pomocníka, aby byl s nimi navěky. Zde myslí Kristus

zcela určitě i na nás. Samo řecké slovo Přímiluvce (paraklétos) se užívalo v obecné řeči jako označení obhájce u soudu. Nebyl to ale nějaký najatý placený právník, ale dobrovolný příchozí, který se za obviněného přimlouval a svědčil pro něho. Kristus je takovým naším dobrovolným advokátem u Boha, potěšuje nás, když procházíme útrapami nebo dokonce i opovržením a beznadějí. Věřící člověk není ponechán sám sobě a svému osudu. Nemusí se bát. Je mu dán Duch pravdy, jemuž je třeba se v důvěře otevřít. Tohoto Ducha pravdy svět nemůže přijmout, protože dá příliš na hmatatelnost, očividnost a Duch není hmatatelný, ani jinak prokazatelný. Přichází v podobě vnitřního oslovení, které pro svět není důkazem. Přímiluvce, Obhájce, Duch Pravdy, Utěšitel, či prostě - Duch svatý - to není nějaká neosobní kosmická energie, ale mocná duchovní síla, která probouzí ducha účinného pokání a je mocnou vzpruhou ve chvílích, kdy se nás zmocňuje malomyslnost a únava. Uvádí nás do „veškeré pravdy“. To neznamená, že by Bůh chtěl před námi smrtelníky odhalit všechna svá tajemství, ale znamená to, že je nám dopřáno všechno, co je nutné pro naši spásu. Jde o pochopení vírou a nikoliv rozumem, že Kristův kříž i vzkříšení byly nezbytnou součástí Božího záměru. Boží moc je silnější než zloba světa a Kristus jako pravé Světlo bude vždy zahánět a rozptylovat všechnu temnotu. Proto ani Ježíšovi následovníci se nemají bát, bude-li jejich cesta světem těžká a jejich svědectví nepřáteli odmítáno. Ve chvíli, kdy se nás zmocňují pochybnosti, že cesta po koje může být i nebezpečná, je tu podaná ruka. „Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro?“ (1 Pt 3,13). Krok za krokem jde s námi Boží slovo a ujišťuje nás, že situacemi, jichž se tolik bojíme, už před námi někdo prošel. Kristus zaslubuje, že

se nám dá poznat. Čas takového prožitku je v Božích rukou, ale naděje trvá, protože trvalost je jí vlastní. V Duchu sv. zůstává Kristus spojen s těmi, kdož jej milují. Proto naděje, že se nám dá poznat, je tu pro nás, kdykoliv budeme mít odvahu jí uvěřit. „Kdo přijal má příkázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec, i já ho budu milovat a dám se mu poznat“ (J 14,21). Tato Kristova slova budiž pro nás mocným zaslíbením.

Miroslava Jarolímová

Věřím
v Ducha svatého
Věřím,
že může zbořit
mé předsudky
Věřím,
že může změnit
mé návyky
Věřím,
že může překonat
mou lhostejnost
Věřím,
že mi může dát
fantazii k lásce
Věřím,
že mi může dát
výstrahu před zlem
Věřím,
že mi může dát
odvahu k dobrému
Věřím,
že může překonat
mou zkormoucenost
Věřím,
že mi může dát
lásku k Božímu slovu
Věřím,
že mi může odejmout
pocitý méněcennosti
Věřím,
že mi může dát sílu
v mém trápení
Věřím,
že mi pomůže nalézt
cestu k pomoci bratra
Věřím,
že může prostopít
mou bytost.

Miroslav Duchánek

NAŠE RECENZE

STO POSTAV Z BIBLE

ROBIN P. NETTELHORST:
STO POSTAV Z BIBLE

Bible je nejspíš tou nejčtenější a ve světě nejrozšířenější knihou, přeloženou prakticky do všech existujících jazyků. Přesto není na škodu se k ní neustále vracet z různých úhlů pohledu a nacházet tak v četbě nové podněty pro náš život vezdejší.

Dotyčnou knihu z anglického originálu *The Bible's Most Fascinating People* přeložila Kateřina Hladká a vydalo ji nakladatelství Slovart s.r.o., poprvé v roce 2008/192 stran. Autor je americký profesor teologie z Kalifornie.

I když tentokrát nejde o novinku, je užitečné se o knize blíže zmínit, neboť mohla uniknout pozornosti českých čtenářů. Je zajímavá právě

tím, že posuzuje Bibli z hlediska i méně známých životopisů mnoha osob z příběhů Starého a Nového zákona. Od prvopočátku stvoření světa a první ženy Evy, vytvoření z Adamova žebra, pročítáme Noemův příběh archy během potopy světa, i soud Adamových synů Kaina a Ábela.

Dlouhé defilé známých jmen jako Abraham, Sára, Izák, Rebeka, Jákob, Ráchel a král David střídají i další biblické osoby méně známé jako: Lea, Laban, Rúben, Lévi či Isachar, devátý Jákobův syn. Nejsou však opomenuty ani osobnosti významu Mojžíše, Jozue či prorokyně Debóra a vítězný vůdce izraelského vojska Gedeón či známější Samson a Dalila, prorok Jonáš nebo soudce Samuel. Kniha končí Ježíšovou dobou a cha-

rakteristikou Ježíše jako člověka a Boha.

Bylo by jistě možno pokračovat ve vyjmenovávání dalších jmen příběhů této knihy. Nicméně pokud vás obsah knihy zaujal, nebudete dozajista zklamáni ani výčtem dalších postav z Bible. Hlubší dojem z četby ještě podtrhují bohaté barevné ilustrace všech příběhů od slavných mistrů malířského umění.

Závěrem lze bez nadsázky tuto atraktivní a přístupně napsanou knihu jen čtenářům doporučit k hlubšímu poznání atmosféry doby i jednání dotyčných postav příběhů Bible. A to nejen pro doplnění znalostí našich odborníků oblasti teologie, ale i pro hlubší zájem širší veřejnosti, běžných věřících.

Dr. Karel Lachout

Piětní akt obětí romského holocaustu

Na pozvání Čeňka Růžičky, předsedy Výboru pro odškodnění romského holocaustu a za účasti desítek významných hostů českého a politického života, se přišli 13. května poklonit památce obětí romského holocaustu v Letech u Písku bratr patriarcha Tomáš Butta a mirovický farář naší církve Filip Štojdl. Přítomné pozdravili mimo jiné předseda Ekumenické rady církvi Joel Ruml, ministr vnitra Jan Kubice či velvyslanec Spojených států amerických Norman Eisen.

Filip Štojdl

K dopisu bratra patriarchy

V poslední době jsem se několikrát vrátil k dopisu bratra patriarchy uveřejněnému 10. dubna tohoto roku. Stručný, avšak přehledný rozbor sedmi smrtelných hříchů, s odkazy na Bibli a jejich aktualizaci na počátku 15. století, tak jak ji nalezneme v sebraných spisech Mistra Jana Husí, nabádá pozorného čtenáře k zamyšlení a zpytování vlastního svědomí. Obstal bych, anebo se sám také občasně dopouštím některého z uváděných hříchů? Jestliže ano, pak je nezbytné, abychom nespolehali jen na slova, kterými se doznáváme ze svých hříchů a vin při nedělní bohoslužbě, věříc v odpuštění, ale napravovali svá pochybení neustále s duší mírnou a pokornou.

Jedním z uváděných projevů morálního zla je hněv, s kterým se, žel, v dnešní době setkáváme až příliš často. Činy konané v hněvu nikdy nevedou k cíli a v důsledku jsou příčinou dalšího zla. Negativistické postoje a jednání nemohou být dlouhodobě úspěšné. Správným opakem je pozitivní přístup. Hledat v každém to dobré a na něm budovat, vychovávat na kladných skutečích, pozitivních výsledcích, hledat ke každému cestu přesně tak, jak je psáno v Písmu svatém: „Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno... Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mt 7,7-12)

Jindřich Kejr

Východomoravský Zvěstník 2011

Letos už poště vydala zlínská náboženská obec za podpory Kulturního fondu města Zlína ročenku s názvem Zvěstník. Časopis, který se zpočátku věnoval dění jen ve Zlíně, rozšířil od loňska svůj záběr na celý vikariát Východní Morava. Hlavním materiálem letošního čísla je rozsáhlý bilanční rozhovor s bratrem farářem Zdeňkem Kovalčíkem, který v červnu nastupuje na farářské místo ve Zlíně. Čtenář nalezne na čtyřiašedesáti stranách i další zajímavá témata ze současnosti (aktivity v Kvasicích, pozvánka do Uherského Ostrohu, pohled do zákulisí vědeckého výzkumu v NO Zlín, reportáž z kněžského svěcení v Kroměříži i loučení se sestrou farářkou Medkovou odcházející na odpočinek) a z minulosti (radikální husita Tomáš z Vizovic, historický praporek z Veselí nad Moravou, osudy duchovního Vilibalda Růžičky z Uherského Brodu). Pozornost je také věnována výstavním aktivitám (Miroslav Kubíček, Karel Cudlín) či vydavatelským počínům (Kurt Marti, Juraj J. Dovala, Alois Šafařík). Pestré čtení z husitské východní Moravy lze získat za pouhých 20 Kč na adrese NO Zlín (Štefánikova 2193, Zlín, 760 01), na mailu sladkowski@seznam.cz nebo telefonech 575 540 120, 734 497 826.

Marcel Sladkowski

DOPŘEDU PADÁ STÍN

Pokračování ze str. 1
ovládnutý zaujetím a bezohledností!

Odmítnutí poválečného Marshallova plánu na příkaz Moskvy svědčilo jasně o našem područí. Vládě sovětů šlo o moc; ohlašované sociální změny byly podružné. Za těchto okolností se křesťanské církve snažily vyrovnat obezřetně a poctivě (většinou) s komunistickými snahami o změnu společenského systému.

4. dubna roku 1946 uveřejnil Amedeo Molnár článek „Křesťanství a komunismus“, srovnávající křesťanské sociální motivy v dějinách s komunistickou perspektivou. V závěru uvedl: „Nám je jasné, že má-li se víra ve spravedlivý sociální řád o něco opřít, nemůže to být člověk, nýbrž Bůh. Zvěstí o Bohu, který přichází v Ježíši Kristu, můžeme komunismu prospět a pomoci. A to je náš přítomný úkol. Komunismus je nám dnes danou skutečností. Musíme k němu zaujmout stanovisko. Jako lidé a občané jsme za něj zodpovědní. Nesmíme jenom kritizovat. Máme v něm uplatnit hlediska své víry.“

V srpnu téhož roku uzavřel Josef Lukl Hromádka svou přednášku „Komunismus a křesťanství“ slovy: „Naše víra nám dává sílu podívat se do soudobých těžkostí s přísnou kritičností a nesmlouvavým protestem proti všem svévolným hříchům odpovědných lidí, zároveň nás však vyzbrojuje odvahou spolupracovat na budování nového světa bez strachu, bez nakyslé podezřavosti a bez zbytečného hořekování. Poroste-li naše víra, pak s pomocí Boží a z milosti Boží můžeme i my, slabí a chatrní lidé, položit pevné základy pro lepší pořádky u nás, ve třetí republice, ale i v Evropě a konec konců na celém světě.“

2. února roku 1948 byla uveřejněna „Výzva křesťanských církví k míru ve světě“, určená „do vlastních řad“, „křesťanům světa“ i „státníkům“. Podepsali ji svobodně a statečně představitelé jedenácti církví v naší republice za nebezpečí politického zvratu, k němuž došlo nečekaně záhy. Již koncem února se komunisté zmocnili vlády. Tím dnem skončila možnost svobodného projevu církve.

Nastaly poměry, s jakými se počítalo, nikoli však s bezohledností, která

budila obavy a vedla k přizpůsobivosti i ve snahách podporovat to, co se zdálo (mohlo zdát) historicky přínosné v oblasti sociální a mírové.

Komunisté po převzetí moci prosazovali socialismus donucovacími prostředky pod heslem třídního boje. Avšak společnost zvláště v naší zemi nebyla nepřátelsky protikladná. „Nepřijímám třídního boje; jsou stavy a třídy; jsou stupně mezi lidmi; ale to neznamená boj, to znamená organizaci přirozené a historicky vyvinuté nerovnosti, vyrovnávání, vzestup a vývin,“ řekl T. G. Masaryk podle záznamů Karla Čapka.

Vládnoucí strana se krutě obrátila proti ideovým odpůrcům v monstrprocesech roku 1950, které stály život nebo mnohaleté věznění řadu živě obviněných; stovky jich byly nahnány do uranových dolů. Zastrasení spisovatelé psali články do novin proti odsuzovaným. Ferdinand Peroutka o tom napsal z exilu: „Je to bezmocná a ustrašená četa. – Zemí zavalilo temno, o kterém mluvil Halas, ale spisovatelé se tváří, jako by nevyčázeli z naděně. Stalin je drží za hrdlo, ale oni posledním dechem, který jim zbyl, sypají: Ať žije Stalin!“ - Rok předtím se objevil v Českém zápase článek F. M. Hníka „Stalinův kompas“, oslavující sovětského diktátora o jeho sedmdesátém jubileu: „Výburcuje-li křesťany životní jubileum Stalinovo k zamyšlení nad tragickými důsledky jejich malátné rozkolísanosti a vzchopí-li se k větší aktivitě pro záchranu nevinných Abelů, bude to důstojná oslava skutků Božích v postavě Stalinově.“

Ohýbání hřbetů je v dějinách jevem nikoli ojedinělým. V dramatu „Hra o lásce a smrti“ z období revoluční Francie na konci osmnáctého století ukázal Romain Rolland zradu těch, kdo měli národ vést a vzdělávat (scéna ze schvalování Robespierrova hrdelního rozsudku nad Dantonem): „Všichni pro to hlasovali. Někteří se shrbeným hřbetem a s nejistým hlasem. Většina stavěla však na odív svou římskou odhodlanost a mluvila hlasem kovovým, třebaže strach jim vřeštěl v útrobach.“

Nedopatřením – nebo snad naopak statečností cenzora vyšla roku 1970

kniha Jana Blahoslava Čapka „Za jazyk přibitý“ (Mikuláš Diviš z Doubravína den po popravě českých pánů 1621), napsaná jako přemostění do současnosti: „Kdo není dnes odsouzen k trvalému mlčení? Ten je za jazyk přibit proto, že ho povolali k výsledkům, ... že pozoruje stín udavače ve svých patách... A jsou ovšem i ti, kdo se vzdávají slova přímého jen proto, aby nebylo ohroženo jejich pohodlí...“ Čtyři roky po vydání Čapkovy knihy, 12. února 1974, byl uveřejněn článek Alexandra Solženicyna, kde stojí: „Tak beznadějně jsme už klesli, že za každodenní skývu chleba se vzdáme všech svých zásad, své duše, všech příležitostí pro své děti, jen abychom neohrozili svou vratkou existenci.“

V roce 1632, za třicetileté války, kdy se vraceli domů po osvobození části Čech exulanti, napsal Jan Amos Komenský s nadějí trvalého obratu: „Ty, kteří jste ustoupili, poklonili jste se šelmě a přijali její znamení, hanbete se a děste, protože to není malíčkost, že jste zapřeli poznanou pravdu a v ní Boha, abyste se líbili lidem nebo ze strachu před nimi“ (Haggaeus redi-vivus).

Církev malátněly pod kontrolou zřízených orgánů, které sledovaly jejich činnost kazatelskou i publikační: duchovní byli hodnoceni podle poslušnosti a spolupráce se státem. Vnější dohled byl zesílen i zevnitř: mezi duchovními byli i členové komunistické strany a kromě nich si polepšovali politicky i finančně spolupracovníci se státní tajnou bezpečností.

Církev československá, ochotná k činné účasti v oblasti sociální s odkazem na husitský Tábor a bratrský Kunvald, se ocitla v pasti: všechna její dobrá předsevzetí se dostala do vleku záměrů zcela jiných, neboť proměny byly diktovány a prosazovány za pronásledování bližních (i členů církvi) z řad živnostníků, řemeslníků a zámožnějších rolníků, označených jako „třídní nepřítel“. Již pro svá předchozí pro-socialistická prohlášení se stala církev použitelnou při nuceném zakládání Jednotných zemědělských družstev, kam vysílala exkurze a brigády.

Miroslav Matouš
Dokončení příště

ZPRÁVY

Instalace faráře ve Zlíně

Náboženská obec ve Zlíně srdečně zve na slavnostní bohoslužby 5. června v 15 hodin ve velkém sále evangelického kostela ve Zlíně, při nichž bude brněnským biskupem ThDr. Petrem Šanderou uveden do úřadu farář ve Zlíně bratr Paed Dr. Zdeněk Kovalčík, dosavadní farář v Náchodě a člen liturgického sněmovního výboru. Po bohoslužbách následuje v 16.30 hodin koncert Komorního sdružení pro duchovní hudbu Ostrava za řízení dr. Zdeňka Kovalčíka a Mgr. Pavly Dědičové. V programu zazní duchovní písně staletí, Ukvalské písně Leoše Janáčka a různé úpravy lidových písní. Po koncertě jste zváni ke společnému setkání s obcerstvením v malém sále kostela.

(kow)

Setkávání v Semilech

9. června v 18 hodin proběhne v Semilech ve Sboru dr. Karla Farského autorské čtení z knihy Stanislava Kubína "Ponorná řeka".

(red)

Koncert v Chlumci

10. června od 19 hodin se v Chlumci nad Cidlinou uskuteční koncert folkové kapely Lázo Pláze z Lysé nad Labem.

(red)

10 let Harmonie

Církevní husitská základní umělecká škola Harmonie, o.p.s. pořádá v úterý 7. června v 17 hodin v kostele sv. Vojtěcha v Dejvicích SLAVNOSTNÍ KONCERT k desátému výročí školy. Zazní zde skladby různých hudebních žánrů a pro různá hudební obsazení v podání býva-

lých i současných žáků a pedagogů, představí se i žáci tanečního a literárně dramatického oboru. Po koncertě bude přichystáno pro účinkující i pro diváky malé obcerstvení. Těšíme se na vás!

Hana Rohličková

O cestě do Afriky

Poslední opravdu divoká Afrika. Jedny z posledních domorodých kmenů na zeměkouli, které stále ještě odmítají civilizaci, žijí v jižní Etiopii. Myslíte, že k jejich návštěvě je nutný expediční tým, hodně peněz, GPS...?

Já jsem si vzal řádnou dovolenou, zabalil batoh a odletěl do Etiopie. Kde nebyla doprava – tam jsem stopoval nákladáky, kde nebyl hotel – tam jsem přespával u nových přátel... Chcete vědět, co jsem tam viděl a jak se dělají takové dobrodružné cesty? Přijďte v úterý 31. května v 17 hodin do karlínského sboru, Vítkova 13, Praha 8. Vstup zdarma. Přednáší Mgr. Pavel Benda z Ústředního archivu Církve československé husitské. S promítáním fotografií.

(red)

Malování na chodníku

Přijďte v sobotu 18. června na naše letní malování do pražské Stromovky! Sraz je před Výstavištěm v 9.30 hodin. Téma – příběh o královně Ester. Plánovaná je i návštěva „Mořského světa“. Zazpíváme si a zahrajeme různé hry. Chystáme pro vás tradiční pamětní listy, hodnotné knižní ceny a dárky na památku.

Krasava Machová

Letní tábor

Odbor duchovní péče o děti a mládež při Pražské diecézi Církve československé husitské pořádá další, v pořadí již 13. letní setkání - rodinný „TÁBOR BROUČKŮ 2011“.

Jedná se o pobyt rodičů či prarodičů se svými dětmi nebo vnučaty uprostřed krásné přírody - v krkonošském rekreačním zařízení HELA ve Velké Úpě, 2 km od Pece pod Sněžkou. Termín: 13. - 20. srpna. Téma setkání: Domy, ve kterých Ježíš byl hostem. Budeme si vyprávět příběhy z Nového zákona, které spojuje Ježíšova přítomnost. Cena pobytu včetně plné penze činí: Děti do 3 let 1200 Kč, děti do 10 let 2000 Kč, mládež do 18 let 2300 Kč, dospělí 2800 Kč.

Všem zájemcům rádi pošleme přihlášku a bližší informace. Kontaktní adresa: Mgr. K. Machová, 280 02 Kolín 3, Husovo náměstí čp. 273, tel.: 321 722 944, mail: krasava.machova@seznam.cz Na srpnové setkání se těší

Krasava Machová.

Bible v synagoze

V prostorách děčinské synagogy (Žižkova 4) je možné do 20. června navštívit putovní výstavu Česká Bible v průběhu staletí.

(red)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 29. 5. - 17 hodin
Mozart, Beethoven, Mozart
Pratur Wind Quintet
29. 5. - 20 hodin
Mozart, Gounod, Dvořák
Consortium Pragense Orchestra,
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka
* 30. 5. - 20 hodin
Mozart, Gounod, Dvořák
Consortium Pragense Orchestra,
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka
31. 5. - 17 hodin
Bach, Franceschini, Purcell
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka
* 1. 6. - 17 hodin
Händel, Pachelbel, Bach
J. Prokop - varhany,
M. Laštovka - trubka
* 1. 6. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle
* 2. 6. - 17 hodin
Vranický, Mozart
České smyčcové trio
* 2. 6. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle
* 3. 6. - 17 hodin
Bach, Händel, Rosini
K. Valošková - soprán,
O. Musilová - mezzosoprán,
Z. Němečková - varhany
* 3. 6. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta orchestra,
diriguje M. Němcová,
Y. Škvárová - mezzosoprán
* 4. 6. - 17 hodin
Vivaldi, Schubert, Albini
B. Rabas - varhany,
M. Kejmar - trubka
* 4. 6. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta orchestra,
diriguje M. Němcová,
Y. Škvárová - mezzosoprán
* 5. 6. - 17 hodin
Mozart, Beethoven
Pratur Wind Quintet
* 5. 6. - 20 hodin
Händel, Mozart, Bach, Vivaldi
A. Bárta - varhany,
Camerata Pragensia orchestra

ZEKUMENY

VĚTŠINA LIDÍ VĚŘÍ V BOHA A POSMRTNÝ ŽIVOT

Nový výzkum ukázal, že 51 % lidí na celém světě věří v Boha. Pouze 18 % nevěří a 17 % není rozhodnuto. Více než 18 000 lidí se účastnilo průzkumu ve 23 zemích, který pořádala celosvětová výzkumná společnost Ipsos Social Research Institute. Výzkum společností Ipsos a Reuters zjistil, že 51 % lidí věří, že je život po smrti, zatímco 23 % věří, že prostě „přestanou existovat“. Kolem čtvrtiny lidí (26 %) jednoduše neví, co se po smrti stane. „Mnohým se může zdát, že žijeme ve světském světě, ale tento výzkum ukazuje, jak důležitý je duchovní život pro mnoho obyvatel světa, jelikož polovina jich říká, že věří v duchovní bytost a stejný podíl i v určitou formu posmrtného života,“ řekl Bobby Duffy, generální ředitel Ipsos, agentura Reuters. „Další skutečně zajímavá věc je, že tak velký podíl ostatních lidí si prostě není jistý, zda existuje duchovní vysvětlení ať už toho, jak se sem dostali, nebo co bude po smrti.“ Podle výzkumu je „víra v Boha nebo Vyšší bytost“ největší v Indonésii (93 %) a Turecku (91 %), následuje Brazílie (84 %), Jihoafrická republika (83 %) a Mexiko (78 %). Ti, kdo nejčastěji věří v „mnoho Bohů nebo Nadřazených bytostí“, žijí v Indii (24 %), Číně (14 %) a Rusku (10 %). Lidé, kteří nevěří v Boha nebo Vyšší bytost, žijí nejčastěji ve Francii (39 %), Švédsku (37 %), Belgii (36 %), Velké Británii (34 %), Japonsku (33 %) a Německu (31 %). Co se týče kategorie „sladký posmrtný život – nebo ne...“, polovina populace věří, že existuje nějaká forma posmrtného života. Více než polovina lidí v Indonésii, Jihoafrické republice a Turecku věří v nebe nebo peklo jakožto vzájemně protiklady, stejnou věru sdílí v USA a Brazílii méně než 40 % lidí. V Mexiku 40 % lidí věří v posmrtný život, ale ne v nebe a peklo. Celkově téměř čtvrtina lidí nevěří v nebe a peklo. Víra v reinkarnaci je nejsilnější v Maďarsku, kde 13 % lidí říká, že „v zásadě reinkarnují“. Tato víra je populární i v Brazílii, Mexiku, Japonsku, Argentíně a Austrálii. Lidé, kteří říkají, že „nevědí, co se stane“ po smrti, žijí nejvíce v Evropě a v Asii. Nejvíce lidí, kteří věří, že prostě přestanou existovat, žije v Jižní Koreji (40 %), Španělsku (40 %), Francii (39 %), Japonsku (37 %) a Belgii (35 %).

„Na jednu stranu existuje víra ve Vyšší bytost, na druhou je tu ale mnoho nejistoty,“ řekl Duffy o životě po smrti. „Přirozenost těchto otázek a problémů je, že jsou v mnoha případech nepoznání. Připomíná nám to ale, že těmto problémům čelí mnoho lidí po celém světě.“

V jiných výzkumech se ukázalo, že 41 % lidí věří v evoluci člověka, 28 % v kreacionismus a 31 % si není jistých, čemu věřit. Kreacionismus, tedy víra, že lidská bytost byla stvořena ve skutečnosti duchovní silou, jako je Bůh, je nejsilnější v Saudské Arábii (75 %), Turecku (60 %), Indonésii (57 %) a Jihoafrické republice (56 %). Víra v evoluci, tedy že člověk se vyvinul z jiných druhů, jako jsou opice, je populární ve Švédsku, Německu, Číně, Belgii a Japonsku, kde více než 60 % lidí zastává tuto věru.

Země, které se účastnily výzkumu, byly: Argentina, Austrálie, Belgie, Brazílie, Kanada, Čína, Francie, Německo, Velká Británie, Maďarsko, Indie, Indonésie, Itálie, Japonsko, Mexiko, Polsko, Rusko, Saudská Arábie, Jihoafrická republika, Jižní Korea, Španělsko, Švédsko, Turecko a USA.

Křesťan dnes

BRITÁNIE: KŘESŤANÉ SE ZAČÍNÁJÍ BRÁNIT PRÁVNÍ CESTOU PROTI DISKRIMINACI

Britské „Křesťanské právní centrum“ (CLC) prohlásilo, že se postaví proti – jejich slovy – narůstajícímu problému umlčování a potírání tradičních křesťanských stanovisek. CLC vyhrála u soudu kauzu elektrikáře, který měl ve své dodávce u volantů vyložený křížek z palmových listů. Shromáždila už 50 podobných případů, protože stále více křesťanů se snaží soudit se zaměstnavateli, kteří podle nich nerespektují jejich víru. Výkonná ředitelka CLC Andrea Williamsová řekla, že ji inspirovaly skupiny jako americký „Alianční fond právní obrany“ (ADF), který vychovává „novou generaci právníků, kteří chtějí bránit křesťanství ve veřejné sféře“. CLC, která nepřijímá peníze od klientů, dostává po vítězství v kauze elektrikáře Colina Atkinsona až pět dotazů denně. CLC financuje 30 tisíc jejich podporovatelů.

Res Claritatis

SKUPINA ODPADLÍKŮ SE SNAŽÍ ROZDĚLIT KATOLÍKY V BOLÍVII

Biskup z Oruro v Bolívii Cristobal Bialasik obvinil skupinu odpadlíků, že se snaží „zmást a rozdělit“ Bolívijce myšlenkami, jež jsou v rozporu s učením Římskokatolické církve. V pátek 29. dubna bolivijský deník La Patria otiskl článek skupiny Somos Iglesia (My jsme církev). Tato skupina požadovala, aby bylo v diecézi Oruro vysvěceno na diakony šest „bratrů patřících do prorocké a osvobozující církve“. Biskup odpověděl kritikou skupiny za to, že společně s dalšími osobami, „které nemají podporu církve“, jako je například teolog Hans Küng a Katolíci za svobodu volby, podněcuje rozkol. Zdůraznil, že diakonát není „povýšení, ocenění nebo odměna, ale spíše poslání“. Tato skupina odpadlíků „se mnou nehovořila, ani mě nenavštívila. Svěvolně se rozhodli zveřejnit článek, který je v rozporu s duchem pastorační péče diecéze Oruro,“ řekl biskup.

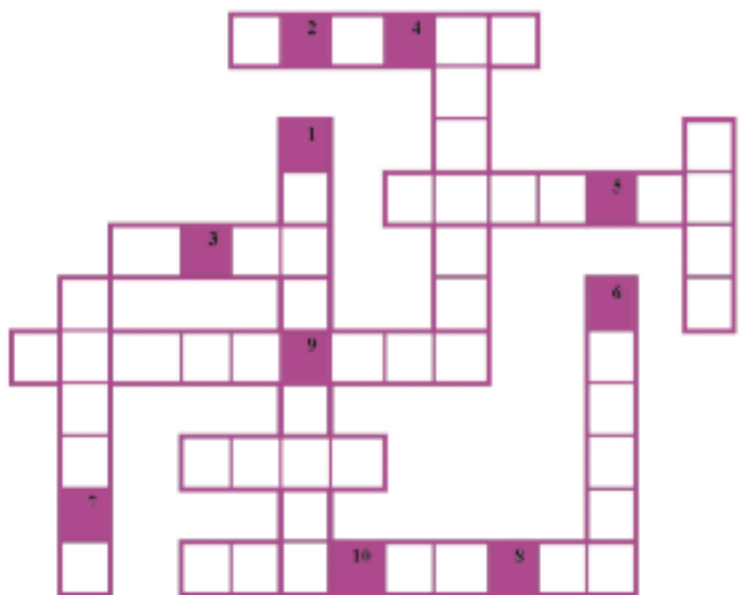
Res Claritatis

Roční předplatné na rok 2011 činí 364 Kč.
Číslo účtu: 43-3856220207/0100

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nezanechám vás osiřelé

Doplňte slova podle počtu písmen (shora dolů, zleva doprava).

9 písmen: Přímluvce, příkázání, zachovávat

6 písmen: navěky, přijme, užříte

7 písmen: milovat, požádat

4 písmena: Otec, znát, živi

(Řešení z minulého čísla: Já jsem ta cesta, pravda i život.)

Jana Krajčřířková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčřířková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@csh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9